

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Pripremljena se pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nb., za svaki redak više 5 nb.; ili u slučaju opotovanja uz pogodno sa upravom. Novici se šljivi poštarskom naputicom (za sigurno posilao) na administraciju „Naše Sloge“. Imo, prezime i naj bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u stvarna pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se istava napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na celom arku. Dopis se novražaju ako se i netiskaju. Nobiljgovani listovi se neprimaju. Prodajna i poštarska stoji 5 for., za sotjako 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za polgodino. Istan carovino više poštarina. Na malo jedan broj 5 nov. Uredništvo i administracija nalazi se u Via Torrente br. 13.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Koncom ovoga mjeseca iziđu mnogim našim čitateljima predplata za prvo polugodišće 1888. Radi toga molimo sve takove čitatelje, da nam izvole šim prije poslati predplatu za drugo polugodišće, da nam nebudu neprilika kod uprave lista.

Ujedno opominjemo svo našo dužniko, da već jednom vrše svoju dužnost, jer će inače nesgodno biti iznemadjeni.

Svim onim prodbrojnicima, koji su amo u novije vrijeme bez upjeha poslali poziv na izplatu zaostale predplate, obustavili ćemo podotkom dočudnoga mjeseca šiljanje lista, pridržav si proti njim sva druga prava za utjoravanje duga.

„Naša Sloga“ stoji na godinu za imućnija for. 5, a za sotjako for. 2; za pol godino polovica gorejgo cijene.

Uprava „Naše Sloge“

Govor

zastupnika naroda dra. Dinka Vit e z i o u, izrečen u carov. vjeloš dn 25. maja t. g. (Konas.)

Da podkriplim ovaj moj nazor, navesti ću sljedeće. Polag resoluciju primljenu u sjednici dne 2. vojašca 1872., a opotovano godino 1873. i 1874., imalo bi se zemljištaratoratnu zakladam Kranjske, Istre, Carljoloje i Bukovine dati uz povrat prodajmova polag okolnosti eventualno podpolo. Vika je dakle kuća vez prizna, da se možda dogoditi, da bi se moglo nekajim zemljištaratoratnu zakladam podkripliti podpolo boz povratka, a kao što nam jur prije spomenuo, podkripljju se u listnu tečajom kakovih 20 godinah pokrajini Kranjskoj godišnje svota od 175.000 for. boz povratka.

No, ja bi tomu jošto nešto dodao. Postano li prodlog zakonom, predlog namto stvoroni izvoločnu preračunskoća odbora od dne 28. ožujka 1884., za uređenje odozajak izmedju zemljištaratoratno - raztorotno zaklndo Galicije to državo, postano li dakto taj zakonski prodlog zakonom, to bi

se tim pokrajini Galiciji otpustila svota od preko 75 milijuna for. Ako se dakto tim dvim pokrajinama pruža takova dobrodinstva, tada mislim, da bi se imalo i pokrajini Istri slično dobrodinstvo podkripliti, a to tim više, pošto se taj rad o razmjerno mnogo manjoj svoti, t. j. samo o iznosu od 400.000 for.

Dalnji razlog za podkriplju mogej nazora nalazim i u tomu, da je pokrajina Istra — kao što sam već spomenuo — vrlo siromašna, to da se jo od nje proti svakoj pristojnosti povratka kamatah za podkripljono prodajmovo nabjevala. Ja njo pokrajina tih kamatah platila, to bi bio naravski njozlat dug za mnogo manji.

Nadalje valja jošto spomenuti, da treba taj dug zemljištaratoratno zaklndio najvjodna slaboj i neurednoj upravi s istim pristplati, tomu su dali povoda i državni činovnici tim, što su propustili vršiti točnan nadzor nad upravom autonomnih činovnikah, na što bijaše ugovorom od g. 1875. obvezani, ili tim, što nisu poruzni uradili dužnu marljivost kod utjorivanja duga od dužnikah u pravo vrijeme polnaza.

Uzmu li se dakto u obzir ove okolnosti, tada mislim, da bi bilo vrlo pristojno, da se pokrajini Istri sav taj iznos otpusti, a to tim više, pošto su poruzovnici — kao što sam jurve dokazao — sav svoj dug, što no ga imadoše na temelju zemljištaratoratno raztorotnog zakona, slijbi uplatiti. (Vrlo dobro i na dosioci.) Nobi se ipak amilo dopustiti, da poruzovnici nose dug, koj na drugo odnada, bilo bi dakto potrebno, da se prvih pet poglavljah ugovora od g. 1875. polag mojih navoda ispravni.

No, nobi se imno samo ovaj ugovor vod bi se moralo i upravu, koju jo sada toli loži i neuredna, promjeniti.

Čušto sada, što predlaže ona posebna komisija u pogledu primjena uprave. Komisija ta predlaže u III. tački svojih zaključnih predlogah sljedeće korake (šta): „a) U. kr. činovništvo ravnočijstvo noka umastojl: 1. poruzni uradi noka svom marljiv-vođu utjoraju i na štato izvodu iznosu dužne zemljištaratoratno - raztorotnoj zakladai, to bozodvlačno kerado predložno tabelo, napredno odpravo molbo na dječlhu i zatim bezplatno biru ono dužno silelova, kojim su pojedini komndi zemlje otkorodni; 2. da se naloži poruznim uredom, da primaju boz nagrade službenim putem molbo za dječlhu, a modjuatim da pruži zemljiški odbor potrebito tomu štanaku;

3. da se za olakšanje utjorivanja zaostataka zemljištaratoratnih dugovah izdado naredba, da o. kr. poruzni uradi kod svake pošto u poruzno registro ubiljško doštinih strankom eventualne njihovo iznosu; dužne zemljištaratoratnoj zakladai, na koje jamdo stranko, to ovo kod uplavlavljanja poruzna za to sjeto i da se, gdje jo moguće, slično biljško također u poruzno kušljško unosni.“

Nadalje predlaže se pod slovom b), da se izpostoje osobodvojnjoo od biljšgovino za molbo o dlobi na ono dužno svote, kojli prvobitna glavnica noprokorodažju 60 forliti.

Napokon predlaže se pod slovom e), da se imado protoguiti osobodvojnjoo od ranlih kamatah također za ono uplato podpunih zemljištaratoratnih silelova duga, koje so namjeruju u stalno odrodjenih obrozili.

Što se tiče sadržaja ovih predloga, viditi smim, gospodo moja, kako bi sadn hešlo zemljiški odbor svu točinu uprave m poruzno urado avallit. Što se toga tiče, to ja nolnam s moga stavovišta ništa proti tomu. Ja bi bilo doduko želio, da se njo taj pronos urade s državnih na autonomno činovnikoh niđe poduzaj; jer da se to nje dogodilo, tad nobi bilo nastalo nopravilnost; radi kojli so sada težimo, a sav pošto bio bi se povu pravilno razvio, kao što i u ostalih krunovinah.

Pošto se nje pako to dogodilo, to sam posvo zato, da se ovi prodlogi komisijo prihvate. Posljedno tomu biti do: prvo, da se upravi troškovi umanjili — možda za 10.000 for.; drugo, da se o naravno upravu radi toga prinosi i namoti, koje dopriniažu poruzovnici, u istoj mjeri anititi.

To su najglavnije tačke, koje sam hečo obzirom na zemljištaratoratnu zakladu mojo domovine Istre iztkinuti. Nestavljaju predloga, jer se taj rad o poddrobniht pitanjih, koja nospadaju pod carovniko vjeloš, vod u zemljiški odbor; botio nam tim jedino patnikuv dočudno štanake, da se ovim okerlato i slobodno odreda, da se šim prije ovomu ludomu stanju na put etano.

Na tom počiva, gospodo moja, gospodarstvo talijansko stranko u Istri. Ova ta stranka sadubila skoro samovolada u Istri, podupirana političkim izbornim zakoni i zemljiškim oblastim. Tako jo bar do novodavna držala svo obično Istro u svojih rukuh. U zemljištaratoratnom saboru, gdje ejodi

83 zastupnika, imado slavonska stranka, promda jo u pokrajini u većini, jedino četiri mjesto, tako da nje mogla podnieti nikakva predloga niđe postaviti interplacije, jer jo polag saborskog roda k tomu potrebito pot članovah. U carovnikom vjeloš nšu imali do g. 1872., dok su se labori vršili putem zemljiškoga sabora, niđe jednoga zastupnika; od g. 1873., odakda su uvedeni izravni labori, zastupana je slavonska stranka po jednom zastupniku, po mojoj nalmo malonkoati, i po trli zastupnikih talijansko stranko.

U novjio doba promjenilo se okolnosti odvojeno na koriat slavensko stranko. U mnogih ho običnah, a modju tim i u vodih, kao što jo Pazin, Buzot, Motovan, Tinjan, Oprtalj i više drugih, ispadao izborni u prilog slavenskoga stranol.

U zemljiškarom saboru imado sada ta stranka pot zastupnikah, to promda no jo nantajulo jednoga umištiti, nada jo, da se to dogoditi moče, tako mogu šiniti prodlogo i podnasti interplacijo. Kod izborah, kojli do se vršili budno godino, imado nada, da do ta stranka brojno narazni, a ja se isto tako nadam, da do i kod budućih državnih izborah naša stranka ejudana kuči.

To uvidjaju i uvidjavljivi mužvii praktivno stranko. U jednom štanaku, koji je izkazao dne 14. pr. mj. u talijanskom dopisju „L'Reo di Pola“, koj zastupa tu stranku, stoji modju ostalim: „Kulturni razvitak slavenskog pučanstva Istre tako jo uređen, da čemo mi“ — a tu misli talijansku stranku — „najjed zalona zooljalnog ravnotožja pridloiti, to morati u tečajju mnio godinah — ne stojeđali — novim gospodarom mjesto odatupiti“. Sve to okolnosti i dogodilji izazvali su naravski nolizmjeno komešanje u protivničkom taboru. Radikalni dio, komo pripada zemljiški odbor i njegovo glasilno „L'Istria“, hečo slavensko pučanstvo Istre posvo ignorirati. Slavenici sastavljaji apla na zemljiški odbor bijkhu nerušeni povradni, podprato slavenskim običnam ili štipondijoo slavenskim umištikom so nodaju. . . .

P r e d o j e d n i k (prokladaju): G. zastupniko, vi govorite i o stvarih, koje nospadaju na zemljištaratoratno zakladu, to vas molim, da se izvoste držati prodmota.

Zastupnik dra. V i t e z i o : Molim, vaša jo proizvođenak uprav sada čula za neurednosti, koje so dogndaju kod uprave zemljištaratoratno zakladu za Istro, to

PODLISTAK.

Biednici.

II.

(Nastavak.)

— Kako vam je mili oče? — upita Stjepan, prekinuv grubnu tišinu.

— Ništa ništa, Stjepko. Itebat... mo maliko boli, al... velim ti, da nje ništa — mirio je staro svojeoga sina.

U to se otvorio vrata sobe a na pragu pokazao se onaj isti sluga, koji jo nastojao zadržati Stjepana u šumi. Pogledav porugljivo se smjedao onu trojicu, redio oštro: — Moj gospodar, gospodin Lanini, nalaze, da se Nadanidi, njegovi kmetovi, odmah izseliti imadu. Njepusto li dotični kmetovi za sat ovu kudu, to će biti gospodin Lanini pristiljen upotrebiti druga sredstva.

To rekav, otiđoje grolotom se smijudi. Ono troje biednika osta kao okanonjeno.

Oni su dobro znali, da jih Lanini nobi više držao u svojoj kući, ali nisu nit izdaleka stulili, da do biti jošto isto vedori primoranji seliti se iz kuće.

— Što misliš Stjepano? upita Marica svoga supruga, koji se jo bio sabrinuo.

— Mislim, kako bli najljepše dočudno Laninija i ta njegova sredstva.

— Pusti Stjepano, nek se božja volja vrši. Nama avakako neizna više obstanaka u ovoj proklotoj kući, oglaši se staro, koji jo doslo šutio.

— Al molim vas dragi oče, kud ćemo u ovakoj noći?

— Bog će nam biti u pomoći. Ovu noć zakoniti ćemo se u župnikovoj staji.

— Al vi ste proslab, primijoti Stjepan.

— Norazbijaj si glavo zbog toga. Ta napokon nje staja Bog zna koliko odavio udaljena.

Sve primjetbo bijkalu uzalud. Staro nehtjedo ni česa više ostati u onoj kući, u kojoj je već toliko godinah proživio.

Pomogloše mu odjenuti si i skupivši sve, što bi jim trebalo u staji, dadeše se na put. Kad se za nekoliko korakačja udaljilo, reče Stjepan:

— Oče, idimo k župniku.

— Župnik neima u svejzej kući mjesta za toliko, a uz to biamo mi i zadržati mnogo brige. Staro je, a k tomu je noć. Sutra, ako Bog daše, pohoditi ćemo ga i izpriporoditi mu neodokivamu našu neroda — to reče staro i umuku.

Stjepan se morado pokoriti. No staro se jo kruto varao misleći, da će moći hoditi do staje. Počela ga boljeti prije zadobljena rana. Sad nje već mogao niče

disati, što se lahko razumije, ako se u obzir uzmo starost i onaj silni Laninijev udarav u prsa, to još k tomu ružno vrijeme uz silan vjotar, koji jo staru u kretanju pridlo.

Stjepan ga morado uzeti u naručaj kao maleno dijete. Težkom mukom dodjo u staju, gdje položi ota na slamu i pokrije ga svojom kabanicom.

— Kako se činito oče? — upita zabrinuto Stjepan.

— Oh! jao... sino moj ljubezni. Pozilio mi... — odvratni dječudi staro.

— Bože, smiluj se nam! — viknuše Stjepan i Marica zdvojnim glasom.

Staro se tako teže disaše. Stjepan so silno uznomoti; približi so k vratima staje, vani jo tamno da novidiš pedalj prod sobom, vjotar zavija kao do so djavao ženi.

— Stjepano — zakrikaše thano staro — boli me, umriro do! Idi po župnika, nomogu viš — govoraoš sve to daljo staro jedva razumljivim glasom.

— Umirito se oče, odgovori Stjepan, za čas sam ovdje sa župnikom.

Preporudiv Stjepan ota si pažnji dočudno Marico, odjuri prema župnikovoj staji. Jedva se jo maliko udaljio bio, počeo so jedni stano boriti sa smrću.

— Gdje je Stjepan? — upita slabim glasom.

— Otišao je pe župnik.. Umirito so

mili oče, doskora će se vratiti — odgovori Marica.

— Al ti si to Marico. Nomogu više... Ubie me on... on... Lanini. Jao! umirito... S Bogom Marice, pozdrava—vi Stjepano... Stjepana. Bože, oprosti... S Bo—gom!... Nasta grobnica tišina; staras so još jednom naliko pridigne, pak so pruži natračko izpusti plomoniču dihu.

Marica prodjoše arai. Čuati na svojem licu posljednji stardov dah, začu smrtni hropot i ništa više.

Nadanidi bijaše mrtav.

— Mili oče! — kriknu prostrošena Marica. Ilijeđe ustati al ju nogo iznevojriše. Pokuša zvati, no glas joj promikuao. Gusto zavio kapahu joj niz bijedu lice.

Malo zatim dodjelo u staju Stjepan i župnik, al žalibože — prekasno.

Isto noći pronosoše mrtvača u župnikov etan. Dva dana zatim sprovodilo ga na vjediti podikat. Mnoštvo naroda pratilo jo pokojniča. Ljadstvo so zgrazalo, kimalo glavom, al je većinom šutio.

Bojalo se šitnika.

Stjepan i Marica koračili su također za kmetoo. Bilo so već zamračilo, kad so vrebalo u župnikov etan. Zelivalivši mu se stardov za sve njegove brige, koje jo biednicima izkazao, podjelo u bližnju rodno

selo Maričino. (Sliedi.)

kaču no neismjerno škodu moji suzozilja- no-samo Slavoni već i Talijani, tim trpiti i još trpo. Naravski, da moram iztaknuti, koji li je uskok tomu lošomu gospodarstvu. Molim dakle, da mi se dozvoli to razjas- niti.

Pređsjednik: Neimadom ništa protu tomu, da govorite o predmetu raz- prave, no molim, da neprelazite na drugu stvar.

Zastupnik dr. Vitozić (nastavlja- juć): Slavenski govori u zemaljskom saboru noprimalju se niti u zapisnik; zastupnici protivno stranke, o kojih je poznato, da slavenski govore, a među timi i zemaljski kapotan, ponašaju se u zemaljskom saboru tako, kao da nobi slavenski razum- jeli, Bivši pređsjednik druživa „Societa politica istriana“ izrazio je u posljednjoj sjednici toga druživa ludu misao, da se imadu gradovi od izvanjskih stanovnikah odiliti, a tako mogao bih na stotine slič- nih primjera navesti. Moram ovdje jošto spomenuti, da se je jedna obidna zbog od- bitja spialni od strane zemaljskoga odpora, obratila na državno sudišto, a odluka is- pata je kako se je odoživalo, u prigod ob- štini, to je usljed toga zemaljski odbor obvezan u slavenkom jeziku slavensko- napis rješavati, dočim jst nje prije u obće hotio primati, vođ jednostavno povrađao.

No umjeroni sto to stranko pripo- znava, da postupaju napram svojoj subradi, Slavonom, nepravedno, to je obukao ko- šulju kajalicu pripoznavajući pokorno i otvorno, svoje grihio.

Čujto, gospodo moja, što pišo spamo- nuti list „La Pece di Pola“, list, koji je uspkos svakomu umisljonoj uvlacon, jer imado najbolje talijanski radodjubo za su- radniko, a s njim stoje u plimonoj svoji najprvi talijanski plac sadakajosti, čujto, što pišo u odnoštajih u Istri to o gospo- daronju skrajno talijansko stranko (šta): „Mi padamo bez dvojbe a strahno bezino, a taj pad domo pospojolti, budimo li se i unaprijed sadakajosti sustava držali“. „Zaludu se varati! Princiori nabo upravo jesu odvot paznati, a da nomo- ramo priznati, da imadu Slavoni svoji pu- bjoda jedino našim pogribočnim priplati“. „Mi nismo nikada nastojali stoči etiči koli u talijanskom toll u slavenskom puđanstvu“. „U javnoj upravi padali smo mjesto dobra primjora o dobrom go- spodarstvu, primjor provra“ (Čujto! na desnici) — tako pišo talijanski list, koji izalnu u Istri a najboljšo zaplijenon — „raz- puštatiost i nomara na stoči javnoga orana. Mi ne nismo nikada obratili na javno tužbo puđanstva, niti se ikada atarali za- dovoljiti njegovim pravodlun zahijovanju“. (Čujto! na desnici), „prepuštajući javnu poduku rukam neuposoblun i glomd bi- janih učitelja“. A ovdje je, gospodo, još jedan glavni zahijov Slavonaha, da se njihvo puđučava u materinskome jeziku, ispučton. No, taj list jošto talijanski, koji uspkos ovlu izpovjedim, talijansko pobjtko zra- tupa. Čujto, što pišo dalje taj list (šta): „Mi smo naprili pokrajnji prekormjoro namoto, to pod krinkom itoljujednog lbo- raritama bezobrazno stvorili protokoljeji za- govorništuva, uveli smo kamoru, koja so tovi i školarna puđikti žaljovi i njegovom novoljmu“. „Ntko da se je ikad zašto štvovalo. Zomaljski sabor postao je školom govorništuva; uzišono ridoč o sto- bodi, neodvisnosti i narodnosti služilo su samo zato, da se napunjamo žepovo izpra- znjuju ono drugih, koji pljoškano, zabošoni blagoglasnosti ridočim, izušonimi u zakovom družstvu“. „Slavensko plemo, triozno i radino, zauzelo je zapušđono stolicu, da- pađe sam put, zgrozon, jtm je isto pri- maknuo“. Tim svršavam. (Odobranvanjo na desnici.)

Pogled po svietu.

Fret, dno 13. junija 1888.

Austro-Ugarska: Priestolona- slednik Rudolf nastavlja putovanje po Bosni i Hercegovini dočim se je pries- tolonasljednica Stefanija preko Pešte, gdje ju je pozdravio cesar, vratila u Beč.

Delegacije razpravljaju mirno; ne čuju se ovog puta ratobornih govoraht madjarskih delegataht, koji su u pri- jašnjih zasjedanjih svojimi govori obično gromovito strilo na sve stranu svieta bncali, uvijek bez svako pogibliji. Ovoga puta je i ministar vanjskih posalah Kalnoky jako obzirno odgo- vorio na pojedina pitanja o vanjskome položaju; dakako da je ovakovo po-

stupanje bilo s višega mjesta nadah- nuto. Ministar se je izrazio takodjer, da promjena njemačkog vladara nečo u niđom zaprišđiti razvoj dobrih od- noštajah kod saveznih državaht, te na- doveza, da je u obće stanje izvanyi- sko kao i prije godine danah, t. j. sa- svim miroljubivo. Bit će zgado, da se o istinitosti ovih izjavah još možda tekotn ove godine osvjeđoćimo.

Kako novine javljaju, držo se odlučujući krugovi u Beču jako rez- zervirano iza smrti njemačkoga cesara Fridrika III., te se je odustalo od premješđanja četah, koje se je naimo imalo odpraviti u Galiciju.

Srbija: Metropolit Teodozija pćanjo je ostavku, jer se nije mogao složiti s ministrom nastave, da se poštri stogo svećenstva, kako to za- hitjova kanoničko pravo. Misli se, da će kralj odbiti ostavku. Na predlog ratnoga ministra poslo je kraj Milan višo štopskih i viših častnikah u razpoloživost, jer da su rusofili i pan- slavisti, pak bi mogli svojim pona- šanjem pukvariti vojsku. Svakako je ovo poguban postupak, jer će na mjesto ovih častnikah doći inozemci, koji će štitići kralja Milanu, sli nego znati vojsku povećti, da brani čest naroda. Kralj Milan miali odpraviti vladu Kristidovu, jer se nepodaje njo- govim načelom strogom absolutizmo, a pozvati Garšanin, koji će biti u tom poslu posluškujti.

Bugarska: Iz Sofije javljaju, da se je Stambuloz posvadio s Kobur- gan, te da je ponudio ostavku, a tako da je učinio i Načović; družbu se je dakle počela raziluziti, jer je Koburgova kosa valjda prazna, pak svalca i mala zgado dobro dodjo, da se za vremena poto odnose; tako je i ovim dobro poslužila osuda mjevora Popova.

Rumunjska: U Bukareštu vršli su se ovih danah gradske izbori, gdje je opozicija pobjđidila; izabrani su sami vođje opozicije, koji su dapače na čolu naroda išli u svojo vrijeme prod kraljovu palāču zahijovati, da odpusti vladu Bratianovu. I to je dokaz, da se narod, ma kakva se sila upotrebilo, neda na pravoga puta maknuti.

Njemačka: Smrću Fridrika III. kratko vladavšoga cesara njemačkoga bavi se novinasto cilog svieta i pri- unjo mu veliko liberalno idoje, koje bi on bio oživotvorio u svojem narodu, da ga nije nomila smrt ugrabila. Njegovom je smrću njemački narod izgubio vladaru, koji je u kratko vrijeme svoga vladanja, t. j. u 3 mjo- saca učinio de- ta stvarih, koje za- svjeđočavaju njegove plomonite osjo- čaje do svoga naroda i koji je već bio počeo rušiti sistem Bismarkov, koji drži pod žaljeznom nogom ne samo njemački narod, nego prisiljuje na jednako mjoro i druge naroda, u tim i očlu Europu svađja u veliku kasarnu, koja upropašđuje moralno i financijalno narode. Sin pokojnoga ce- sara, sada vladajući cesar Vilhelm II. nije, kako se već prije znao, oči- načelnik, kojih je bio njegov otac; on umjesto da se najprvo obrati na narod, od koga sve odvisi, jer on uzdržuje priestolo, on se je najprvo sjetio vojske, na koju da će se oslanjati u svojih mutnih i vedrih danih. To je dakako ono isto, kako radi Bis- mark, kojeg mladi cesar obožava, kad veli, dok imamo dobro uredjonu vojsku nebojimo se nikoga do Boga. Vojska je pako od naroda, jer usred štva svoje najbolje moći za vojsku i plaća veliko poroze za njezino uzdržavanje, a kroz vojsku uzdržajo i pries- tolo. Napokon je mladi cesar progov- orio i narodu te kaže, da je s po- uzdanjem u Boga stupio na priestolo i blizu prodjah i obeđaje biti pravdan

i mio vladar; da će gojiti pobožnost i božji strah, šuvati će mir, pospojoti- vat boljak države, da budo siromakom i ubogim u pomoć i pravici vjerna straža. Ufa u mnogokrat posvjedoćenu vjernost prusakoga naroda, to se nada, da će mu Bog dati mogućnost, da djeluje na blagostanje domovine.

Franczka: I francoske novine izjavljaju svoje saučesće nad smrću pokojnoga njemačkoga cara, te kažu, da je on bio biser njemačkih vladarah i da je po njemački narod gubitak takova vladara volika nesreća.

Pređjednik republike i jedan mi- nistar dospjeli su u Marsilju, te su bili tamo, kako nekoje novine javljaju, sveđčan dočkani.

U Charanti bio je u nedjelju iz- bor zastupnika za franczku komoru; dobili su glasovah: bonapartist Gelli- bor 31.401, republikanac Weiller 29.089, a boulangist Darouloir 20.656. Preduzoti će se uži izbor, koji će svalcako biti zanimiv.

Franjina i Jurina.

Fr. A la, ka kraju su mišllli storit plćan- ski šarofjaki!

Jur. Ču j' komei ošle krepal P

Fr. Ni lvalda llogu no, tego su bili po- volikon trudo zagnali va mrižu jednu strādnu ribu na vesoljo svih „Propa- ritoliti“ i vad su so tribulo gladili, so al su brijati gido provarili.

Jur. Voro, šta so je to travinjalo?

Fr. Ulovili su ti tu ribu za rop mosto za glavu, pak ti je brato dva puta s rop- pom skosnula, presidenta po obrazine pljanula i lopo cola i zdrava iz mriže pobeglo.

Jur. Takovi ribari noka gređu rajo pužo- lovit.

Fr. Ja ma gold.

Fr. Si šal za ono bizantiko kukavlico, kō- su znaolo svoja jaja va našu guľjoda?

Jur. Voro, neznam nič za to.

Fr. Kada je bil sedmoga pomajšda guver- nator va Buzato, da su neki Rigvao i drug mu Pradžé okinuli našu bau- dritu, a namesto nje postavili neki talijanski napis.

Jur. Drugi ti, tur su i leta 1885. dopo- ljali na placu očlida i prašćida (svolu silku i prliku), da su to podokti i tajnik besedak, ma su bonj leta 1887. silanalni rop našoj nego, kada smo mi izabrali našega načelnika.

Fr. Tako, šta ni bilo ta bot prašćé i tova- riš na plač?

Jur. Aj je, ma oneh na dvoht nogah.

lonja, do 63. godine dođo svojib. Kao pro- fesor bijašo jako obljubljen kod svojih djakah, štoran i očionon među svojimi drugovi, kao i među svimi, koji su s njim u doticaj dolazili. Njegova ljubav protosala se je i dalje od ljudih, na očlu prirodno, osobito na plioč, kojimi je do posljednje vru obkoljen bio, s njimi obđio, tako rukuć razgovarao. Sbirka prirodopisa, kolli gimnazijalna toll pokrajinska, njim je većinom urodjena. Svoju postojbnju jedva je tko- bילו poznavao nego li on. Nju je i ljubio, imonito narod slavenski, iz kojega je po- tekao. Al je ljubio i svenkupnu domovinu, neočino skoro razlike izmedju slovenstva i hrvatstva. Kado ju govorio hrvatски i preuđočno so spominjao o sjevornoj Ir- vatskoj. Zauzota za narodnost izabrala ga- gorička štitaonici svojim predjednikom, a- on je i kao takav povjerenjo unj posta- vljono posvoma opravdano. Ostavlja mladu udovu sa dvoje nejakog djevo. Nožali samo ona sa njim, jer je žalost u Gorici obćeni- ta. Kod sprevoda dne 17. t. mj. uče- stvovalo, onih rodjaka mu voleo. prof. g. Frana, očla gimnazija, profesorski abor i učitelj, zemaljski odbor, štitaonice, pro- fessori realko i učiteljista, učitelji i učite- ljice pučkih školah i mnogi drugi pokoj- nikovi znanci, štovatolji i prijatelji. Na prozoru štitaonice vrahao je dva dna erca nastava. Na lioz položiše vionoo: štitaonci, zemaljski odbor, profesorski abor gimna- zija i realko, pojedni gimnazijalni zarodi i drugi. Trak na vionoo štitaonice imao je slavenski napis, onaj zemaljskoga odbora slavenski i talijanski, profesorski njemački, člajki imali su latinako napiso.

U jezuitkoj školi, ošim crkvenih ob- rodah, odpravio je puvoćki abor štitaonice pjevanu-tužaljku: „Janica tihna“, a na raz- stanku zapjovall su gimnazijalci nokalkvu njemačku tužaljku. Mnogi su ga kritim sprovol i na samo gredbo i tuž suzuhl odjnih a tužnim srdcom zašlellli prijatelju, udećajku i domoljstvu vjđni pokoj!

Kako je vruđo šćlo urodonjo olo- kupnoga nam naroda na ovom, tako će za stalno moliti zunj Svecmogodega na drugom svijetu.

Instalacija. U nedjelju u jutro bijašo instaliran novi župnik vološ, g. Dragulja Fabris župnikom kod sv. Antona novoza u Trstu. U lopo ukrašonoj školi sakupilo so mnozto pobolžnikah, koji su pozornoo silnali provediti prač, g. kanonika štorka a zatim sveđanu sv. misu, pjevovanu uz mno- gobrojnu asistenciju.

Na čast milim gostom, hrvatkuz umjetnikom gg. Mandrovicu, Pijanu i Ma- hnoljuu prirodise prošlog pomodoljka vo- dočnjl rodoljubi u slavnjakol štitaonici prijatelisku večeru, kod koje so nastalo do 25 članova mado štitaonice. Umjetnikom našim zadržavi prvi pređjednik štitaonice, to zatim so radala zdravica za zdravićmo, jedna zaslonija od druge, a vedna njih posvedono zastupnikom hrvatsko drama- tičko umjetnosti. Milij gosti odgovorahu na napitice u savršonih govorkah, kojim se je burno povadljivalo. Divili se oni lipoz silzi i bratukoj ljubavi, icja vlad izmedju tr- štćanskih Slovonooah i Irvataht izraziv vruđu želju, da bi i u tcm svi Irvatci i Slovenci silodili prijelzor trštćanskih Sla- vonah.

Štitaonički pjevni zasladjivalu poja- dino govoro prokrasnim pjevanim, rad česa njim so je burno povadljivalo. Uz vedrono govoro i miluzvađon pu zabavilo se jednokrvna broda do pol noći a na razatanku dovikušo si: do vidova u sriednu na večer!

Hrvatski umjetnici nar. zomalj. kaza- ništa iz Zagreba: Adam Mandrović ravnatol- j dramo i Andrija Pijanu prikročili su po- žoži ovdašnjih slavnjakih družtaht „Dra- matično štitanje“ u Borgerovoj dvorani „Al Belvedere“ pod „Kastelom“ jučer dne 20. junija 1888. u osam satih na večer, silodivim programom:

- 1. „Kohan i Vlasta“, I. dio „Svatba“ od dra. Frana Markovića. 2. „Izmedju dva stolic“ šaljiva soloscona, iz francoz- koga. 3. „Voliki prizor II. čina iz kralja „Leara“ od Sheakspera. 4. „Smrt Po- tra Svađića“ od Augusta Šenoa.

O jučoranjoj večeri možemo gunim pravom kazati, da je to bila prava umjet- nička večer. Liepi broj našo inteligencije, naposao krasnoga spola, pokazao je jučer, da znado cijeniti i odlikovati pravu umjet- nost. Svo četiri točke programa bijahu divno švedono, e zahvalno obćinstvo kllk- talo je i pjoskato burno obojio umjetni- kah. Radl kratkoko vromora nomođemo za čerom obširnije izviesiti o toj riedkoj za- bavi, koja do ostati bez dvojbe duboko u arđos usadjena svakomu posjetitolju, ter čemo se na nje s vratiti u budući broj. Specijalno ovdje jedino želio, da bijahu naši umjetnici odlikovani lovor-šćonci sa na-

Različite vesti.

Obćinski izbori u Tinjanu oba- vili se mjeseca decembra prošlo go- dine, u Opertiju mjesecem febrara tekueće godine. Kod tih izborah po- bjedila je naša narodna stranka. Protivničko stranka utolžla je su- dnu utoko protu tim izborom, a ti nisu niti danas rješeni, dočim raz izku- stvo uči, da bivaju utoci naši svudi, gdje pobjede Talijani, namah rješeni.

† Matej Lazar. Pišu nam iz Gorico: Dno 15. t. mj. izdahnuo je ovdjo svojo blagu dušu profesor Matej Lazar, poznat i u gornjoj Hrvatskoj. Tamo je naimo, u Varadžinu, služio do g. 1866, dakle prvih godinah, u kojih bijašo uveden hrvatски nastavni jzik u srednjo škole. Za dobe razdijeljenja saznanhiju u dvie pole, pre- silio se je u Goriku, u svoju postojbnju, gdje je službavao kao profesor prirod- pisa na gimnaziji do lanjako godine, i gdje je proživio svojo kratko vranje umiro-

Oglas natječaja.

U smislu pokrajinskog zakona od 10. marca 1874. i usljed zaključka obćinskog zastupstva razpisuje se ovim natječajem na mjesto diplomirane obćinske babice ili primajke, koje će se koncom agusta t. g. izpraznit i odnosno popunit u Drugi bašćanski, selu sa nešto preko 1 hiljade dušala u ovoj obćini, uz nagradu od godišnjih 60 for. u mjesečnih obrocih.

Natječajnice imat će dokazati, austrijsko državljanstvo, uoposebno za praktično primateljstvo i poznavanje hrvatskog jezika, i svoje, timi dokazanoimi obloženo prošnje do 15. julija tok. god. podpisanom podnosti.

Glavarstvo obćine u Baski 11. julija 1888.

Nacelnik
Juraj Čubrzančić.

Grlna bol, kašalj, hropotavica, promuklost, nezno zadavljanje, razja, zapala uslijeh lid. mogu se u kratko vrijeme izličit rabljenjem

NADARENII

Prendinjievih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Kto jih gotovi P. Prendini, inobar i ljekarnik u Trstu.

Vooma pomau utjelome, propovjednikom ita. Prodjenih klijuh zozih, navadno lutaraju hropotavici i grlnih spazah nastaju kao za dušo usimnjom ovih sladkišah.

Opaska. Vajla se paziti od varalioah, koji jo ponadljaju. Zato treba usjek amblozati *Prendinjieva sladkiša* (Pastiglie Prendini) to glodati, da bude na omoti kutlije (akutulo) moj pošipis. Svaki komad tih sladkišah ima utjelome na jednoj strani *Pastiglie*, na drugoj *Prendini*.

Clona 30 n6. kutlijai zajedno sa naputkom, Prendiu se u *Prendinjiejem ljekarni u Trstu* (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavni ljekarnah svieto.

PROLJETNI LIEK.

Kao najstariji i najjednostiji proljetni lek za mlado i staro, sa osvjetljenu i odpravu no-kvaranov krvi, propozaduju unjavljajuti liebilni vod odavna uporabljevanju zvezda i ostikovone

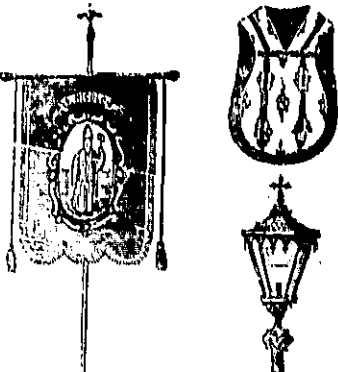
budimske

40-0

Rákóczy-vode,

koju daleko posebio preparuati nije treba. Glavna skladista u Trstu uvijek svjeko punjena kod vlastitih klenah bratca Rukov, Ivana Cihla; kod katik J. Sopravila, to u svih ljekarnah i minoralnih trgovinah.

Skladište crkvenih stvari

Marije Cosulich i Adele Demarechi

nasljednice Katarine Garusa u Trstu, Via nuova br. 1. Pošljivo su carino proste. 6-5

Najbolji
papir za cigarete
13-26
jo pristat
LE HOUBLON
francozi fabrikat Gawleyor in Heanyor v Parizu.
Svari se pred ponarojenjom.
Ta papir goriko pripotozaju gospodji dr. J. J. Pehl, E. Ludwig, E. Lipmann, profsori kemije na dunjskome vsoučislju, radi njegove najboljeh kakovosti, radi njegove čistote i to zato, ker v njem ni nikako drugo zadržuju škodljivo tvorine.
Pozor: Vrak naj pazi na naslednji podpis:

Nova agencija za službe

u Trstu, Via Campanille br. 1.
bavi se namješćivanom svakovratnih službenikah u tu- i inozemstvu, utjeruje dugove, dobavlja izvješća sa potpunom tajnošću. Izvršuje također svakojaka pisma, molbenice, ugovore itd. Zalaže i rješava protj uplati kamatah predmeto, založene u gradskoj založanici (Monte di Pietà), kupuje i prodaje svakovratnu robu. Dobavlja uz jako nizke kamate novece i upravlja svaki drugi posao.
Doplauje se hrvatski, njemački i talijanski.

Jaz, Ana Csillag
s6 svojimi 185 otm. dolgihi orješkasti Loreley-vlaži, katere samo dobila po 14 mješćinji uporabi svojega samoinajdone-ga mastila, ja odno sredstvo proti izgade-nji vlaz, za pospelava-nje vlazi, za ojačanje kosa, za postojie pri-makih polno, jako hra-dorast in uko po krati-kej uporabi postelj vla-zem in hrati uravno-avilnost in potsek ter jo obvaruje pred zgo-mlju odvajenja do mi-rijaha starosti. Omo lo-žu ku i glit. do 2 polt.
Vojliha se vank dan sa gotov donar ali s polnim povezojem po vrom svotu. 23-1

Csillag & Comp.
Budapest, — Königs-gasse Nr. 52,
kamor se morajo poslati vse narobe.

IVAN SKÓPCZYNSKI

komik i ljekarnik
Via Farnetto u Trstu
preporuča sljedeće lekove i
Kruglijes za čistenje krvi navazno „orvenog kriza“ protj homoroidah, distečo i osvjetljueo krv. Sa uporabljevanjem ovih kruglijah moze so u najkraće vrijeme izličit sve one bolesti, gdje vođ nikakvo sredstvo nepomaze. Uzimlju sa navadno u večer jedna ili dvie, i to prije nego li se pojde na počinak. — I kutljias istih stoji 20 n6., a u samoku samae r. 1.— Manje nogo li jedan za-mot se norazasije.
Sluču na uvid danomice pisma, u kojih iz-ražuju boleznici svoju žalost, for su uporabom tih kruglijah nakon dugo i teško bolesti ostj ozdravili. Tko samo jednob pokuša isto, propozu-urati će jih i drugim.
Tinktura za pevzetuome uništenje kurjih ođ-ljuh. Ako se ovom tinkturom namazu svaku kočju kurje ođi kroz 4-5 dana, to se poiti dan nogo u toplj vodi oporo, moze se noktj kurje ođi sa koncom izvađiti, bez da se jih rože. — Jedna staklenica stoji 40 n6., a poitom 48 n6. Manje od dvie staklenice se norazasije.
Elisir za čistenje zubiuh stakl kao nepogrišivo sredstvo proti mrvljenju istih i zuboboli, te jih sačuva čisto i bijelo. Odustrajujo stomirisan vojju te stitjuh i okripujuje lakoe (gangivo). — I staklenica stoji 40 n6., a poitom 48 n6. Manje od dvie staklenice se norazasije.
Pratak sa čistenje zubiuh i kutljias stoji 30 n6., — Ovim ovdo navodnih lekovah ima u zalhi još sve domade i inozemsko osobitostj, koje su objavljene u raznih listovih.
Odpaljite se svako narobe sa gotov novac ili ponašom! — Tko pokuša novce sa lok sa nupulnicom unaprijed, prištodi i polovicu troške, koji valio pouzda matana. 13-6

Mlatilnice in čistilnice
in šito, slamožrnice in drugi stroji svako vrsto, orodja in pripravu, sa dobivaju pri **SCHIVITZ & COMP.**
(Živio i druž.)
v ulici della Zonta v Trstu.
Pripravljuje se tuđi ođi staklenice in mo-stilnice za vina lid.

Pozor!
Najljubidnijo javljiam p. n. tršćanskomu obćinstvu, da sam dno 10. julija t. g. otvorio na trgu della Legna br. 10 u Trstu svoje skladište sa dvakrat na dan
svježim i neobranim mliekom,
sa vrhnjom iz nutarnje Kranjske, svježim maslacom (putrom), šnim sirom, jajci i sa zaklanom i očišćenom perauli itd.
Jandoci za tođnu i jestinu podvorbu, propozučen se sa obilan posjot.
A. Lavrenčić,
prodavaonice mljoka izpod Nanosa.
4-2

Sadržaj trinastoga broja :
STIVO: Crna ludjakinja. Izvorna pripovest J. Jogerova — Uđova Lerouge, napisao E. Gabo-riau, prevoo Odomei Vlahović — Ima li zabitosti. Iz francozskoga prevoo B. S. — Dugotraj na putu. Iz englozskoga prevoo L. M. — Alkomišta. Napisao A. F. Graz-zini, s talijanskog prevoo A. G. — Aloksa Lepušmannu. Pripovest Constantinina Nograzzia prevoo Sava Jelančić — Viečo trojice u Mljetohi. Napisao Ljubomir-Yokovid — Opisti alkati — Sata i satira — Porodica.
SLIKE: Ivo pl. Hročajević — Partol barun Zmajčić — Tri mljetueka sudca — Nikola Kristić — Mačak i miš — Utkirvanje na konjveh u Bošu — Utkirvanje na volo-opedu u Herliuu — Gazić silka za soju — Modna silka.
LISTAK: Oaobno vješt. — Krijevnost i umješnost. — Kazaljite i gisba. — Umrlj i ne-srečo. — Naravnoštono vlosti. — Poljedeljstvo i kupašstvo. — Vojničko vješt. — Kronika. — Trgovina i promet. — Zdravstvo. — Šah, rebusi, i, te i t. d. — Moda i sport.
Akademijska knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu
izdavateljica prim. danomice predpisci.

Proletna liečitba.

Crvene kitice (The Mifcher), slati i proizvajaju krv. — Je-dini prokuhani lek, kojim izbavava mlada pro-bava, deravica u želudcu i zapaka teta. Vooma koristan lek protj kožnim bolestim.
Svaki samotak (paket) stoji 50 novčića, a traje za 8-10 dana.
Zglobo- i kostobolja (Reuma i artri-tis) liečiva su sa The-om zglobo- i kostobolja odstranu-jućim. (Thee antiartriticu e antroumaticu). — Uspeh je siguran. Liečitba za 8 danah stoji 60 novčića.

Pomast — vegetalno-Zeludcačna, sastavljena iz travah i smole taklinje. Preporuča se kop bolestih želuca. Liečit stoji 14 novč. i prodaje se jedino u

Ljekarni PRAXMARER,
„Al duo mori“, Piazza grande u Trstu.
Narube izpravaju se odmah i to putem pouzada. 21-7

ZELEČEVA EŠENCA
lekarni Piccolija
u Ljubljani.
ni nikakor vrdeće, ki skoraj zastiga čra-va in sili naravno vjih dojavlanj Mav-voč ta črvena je polajevljava na vendar-četa, uprta pa sika, ki lo posipis inha ukratko zaleznu dobavlja in tedi ne-ikodi črvenom nikdar, da bi se v obojko čana izvjavala. Ova odpravja vse oboli-koji boleznice in telane, vranjine in-jetna bolazni, kakor posebno slata žilo, vanko telano zaprtje, vodnicke, dolgo-trajajočo driško vadil pukevajućih črava, in jo povrhu nuposebnojo sredstvo sopot-akiti pri otocli. — Ica lovatli jo po-klje v zabojkih po 12 staklenice za i pl. 30 kr.; poštie strohko trpe p. n. narodišiti.
U ISTI: Bačo, Bonetti — Koper, Fa-voito Giovanni — Ora, Rosal — Čita-nuovo, Tambrini — Vodljan, Bradu-muvo, Berti — Lollj mal Viviani — Porod, Quadaro — Pola, Caricchio, Rodine, Wassermann — Ravinj Altigiani, Spengli — Krlj, Zozona — Vičanda, Patelli.

Kapljice sv. Jakoba
Ovim se ozdravljaju podguro i sigurno svj zeludcane i živdane boleznj, takodje onakva, koje su se utavljaju svim kodstojali sredstv, osobito na kronični ka-tar i slabost u želuđcu i drabu, krč, slaba probava, slabol, jako kucanje sica, glavobol i dr. Kapljice sv: Jakoba, koje su sastavljene po mudrou kuheljera grčkoga sasostava Asira iz 22 najboljih zdravilnih biljakah iteka, koje su svaku sa-so i danas priznaju kao zdra-vilnu sredstva prvi vrsti. Ovo sastavljenje jantli daleko za sigurno uspeh ovih kap-jicah. — Cena i staklenko **60 n6.** i voliko staklenke r. 1.20 prarna puštom pouzdu ili potovom novcu. Do-bivaju se u svih ljekarnah.
Glavna skladista: M. Schulz, Hannover, Beaberstrasse 6, dalje u Trstu I Sarajvu, All'Amazone Trionfante i Prondini. — Na Riecl A. Mizar. 13-4

FILJALKA V TRSTU
o. kr. priv. avstr.
KREDITN. ZAVODA
za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplatiia.
V vredn. papirih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 % „ V naploenih na 80- „ 3 1/2 % „ 30- „ 4 1/2 % „ 60- „ 5 1/2 % „
Vrednostnih papirjevi, glasobni na naploeno, ka-teri se nahajajo v okrugu, pripozna se nova obvezna tarifa na: temelju odpovodi od 20. februarja, 20. aprila, in 20. julija.
Okrožni oddel.
V vredn. papirih 2 % na venko sveto.
V naploenih broz obresti.
Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Roko, kakor za Zagreb, Arad, Grudeo, Hormannstadt, Inoznost, Celovce, Ljubljano in Bolnograd — b ro z troškova.
Kupnja in prodaja
vrednostlj. diviz, kakor tuđi vnovčenoj kupce nov pri-odbtku 1 % provizije.
Predjmi.
Na jamčevno listne pogoji po dogovoru. Z oduptjom kredita v Londoni ali Parizu, Ber-linu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.
Na vrednotlj. r. 1/2 %, temnih obrestih do 1000 glt., za večje svoto po pogodbi.
Uložki v pohranu.
Sprejmujo se v pohranu vrednostni papirji, slati ali srebrni denar, inozemski bankovci lid. — po pog. zbl.
1888, 5. maroija 1888. 48-16
Tiskara Orlena.